

PASTORALĂ LA ÎNVIEREA DOMNULUI ZALĂU, 2014

† **Petroniu**

Prin harul lui Dumnezeu Episcopul Sălajului

Iubitului cler, cinului monahal și dreptcredincioșilor
creștini din cuprinsul Episcopiei Sălajului:

Har, pace, ajutor și milă de la Dumnezeu,
iar de la Noi, arhieresti binecuvântări!

Iubiți fii duhovnicești,

Hristos a înviat!

Bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să prăznuim din nou marea sărbătoare a învierii Domnului Hristos din morți. Astăzi ne bucurăm de biruința vieții asupra morții, zilele trecute însă ne-am întristat, pentru că, prin arestarea și condamnarea Mântuitorului la moarte, oamenii și-au dovedit răutatea cu care au răspuns mării iubiri a lui Dumnezeu manifestată față de om și lume.

Sfântul evanghelist Ioan a afirmat „că într-atât a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, pentru ca tot cel ce crede într-Însul să nu piară, ci să aibă viață veșnică. Că Dumnezeu nu L-a trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci pentru ca lumea să se mântuiască printr-Însul” (Ioan 3,16-17). Domnul Hristos a spus și El: „Dacă aude cineva cuvintele Mele și nu le păzește, Eu nu-l judec; că n-am venit să judec lumea, ci să mântuiesc lumea” (Ioan 12,47), referindu-se la perioada petrecută de El pe pământ în calitate de Mântuitorul al lumii.

Chiar dacă Domnul Hristos a săvârșit nenumărate fapte bune în timpul activității Sale publice și nu a judecat pe nimeni, El Însuși a fost judecat, de aceea în cuvântul nostru de astăzi vom prezenta procesul Mântuitorului.

După ce a fost arestat în Grădina Ghetsimani, Domnul Hristos a fost dus la arhiereul Anna, socrul lui Caiafa. „Arhiereul L-a întrebat pe Iisus despre ucenicii Săi și despre învățătura Sa. Iisus i-a răspuns: «Eu i-am vorbit lumii pe față. Întotdeauna am învățat în sinagogă și în templu, unde se adună toți iudeii, și nimic n-am vorbit în ascuns. De ce Mă întrebi pe Mine? Întreabă-i pe cei care au auzit ce le-am vorbit. Iată, aceștia știu ce am vorbit Eu». Și zicând El acestea, unul dintre slujitorii care stăteau de față I-a dat lui Iisus o palmă, zicând: «Așa-i răspunzi Tu arhiereului?». Iisus i-a răspuns: «Dacă am vorbit rău, mărturisește ce-a fost rău; dar dacă am vorbit bine, de ce Mă bați?». Atunci Anna l-a trimis legat la Caiafa arhiereul, unde erau adunați cărturarii și bătrânii” (Ioan 18,19-24 și Matei 26,57).

Iar „arhiereii și tot sinedriul căutau mărturie împotriva lui Iisus, ca să-L omoare, dar nu găseau. Că mulți mărturiseau mincinos împotriva Lui, dar mărturiile nu se potriveau. Și ridicându-se unii, au dat mărturie mincinoasă împotriva Lui, zicând: «Noi l-am auzit spunând așa: Voi dărâma acest templu făcut de mână și în trei zile voi clădi altul, nefăcut de mână»” (Marcu 14,55-58).

Mărturia pomenită aici pornește într-adevăr de la cuvintele Domnului Hristos rostite după ce a izgonit negustorii din templul din Ierusalim: „Dărâmați templul acesta și-n trei zile îl voi ridica” (Ioan 2,19). Mântuitorul însă nu a afirmat că El va dărâma templul, ci i-a îndemnat pe evrei să o facă și nu a pomenit nimic despre vreun templu făcut sau nefăcut de mână omenească. Sfântul Ioan evanghelistul ne lămurește faptul că Domnul Hristos „vorbea despre templul trupului Său. Deci, când a înviat din morți, ucenicii Săi și-au adus aminte că El zisese aceasta și au crezut cuvântului pe care-l spusese Iisus” (Ioan 2,21-22).

Atunci „sculându-se arhiereul în mijloc, L-a întrebat pe Iisus, zicând: «Nimic nu răspunzi la tot ce mărturisesc aceștia împotriva ta?». Iar El tăcea și nu răspundea nimic. Iarăși L-a întrebat arhiereul și I-a zis: «Ești tu Hristosul, fiul Celui-Binecuvântat?». Iar Iisus i-a zis: «Eu sunt, și-L veți vedea pe Fiul Omului șezând de-a dreapta Puterii și venind pe norii cerului». Iar arhiereul, sfâșiindu-și hainele, a zis: «Ce trebuință mai avem de martori? Ați auzit blasfemia! Ce părere aveți?». Iar ei toți au judecat că este vrednic de moarte” (Marcu 14,60-64).

Căpeteniile evreilor căutau de multă vreme să Îl omoare pe Domnul Hristos. Astfel, după ce l-a tămăduit pe paralyticul de la Vitezda în zi de sâmbătă, „iudeii Îl prigoneau și căutau să Îl omoare” (Ioan 5,16). Mântuitorul însă le-a spus: „Voi căutați să Mă ucideți, pe Mine, Omul care v-am grăit adevărul pe care de la Dumnezeu l-am auzit, pentru că întru voi cuvântul Meu nu-și află loc” (Ioan 8,37 și 8,40). De asemenea, când Domnul Hristos a afirmat: „Eu sunt Pâinea cea vie, Care S-a pogorât din cer. De va mânca cineva din Pâinea aceasta, viu va fi în veci. Iar Pâinea pe care Eu o voi da pentru viața lumii este Trupul Meu, iudeii se certau între ei, zicând: «Cum poate acesta să ne dea trupul Lui să-l mâncăm?». Și, după aceasta, Iisus umbla prin Galileea; că nu voia să umble prin Iudeea, deoarece iudeii căutau să-L omoare” (Ioan 6,51-52 și 7,1). Soarta Mântuitorului fusese definitiv pecetluită cu o zi înaintea intrării Sale triumfale în Ierusalim, după ce l-a înviat pe prietenul Său Lazăr din morți, pentru că „mulți dintre iudeii care văzuseră ce a făcut Iisus au crezut în El. Iar unii dintre ei s-au dus la farisei și le-au spus cele ce făcuse Iisus. Deci arhiereii și fariseii au adunat sinedriul și ziceau: Ce facem, pentru că Omul Acesta face multe minuni? Dacă-L lăsăm așa toți vor crede în El, și vor veni romanii și ne vor lua țara și neamul. Deci din ziua aceea, s-au hotărât ca să-L omoare” (Ioan 11,45-48 și 53).

Vineri, „când s-a făcut ziuă, s-au adunat bătrânii poporului, arhiereii și cărturarii, și L-au dus pe Iisus în sinedriul lor și I-au zis: «Spune-ne nouă dacă ești tu Hristosul». Și El le-a zis: «Dacă vă voi spune, nu veți crede; dar dacă vă voi întreba, nu-Mi veți răspunde și nici nu Mă veți elibera. De acum

însă Fiul Omului va ședea de-a dreapta puterii lui Dumnezeu». Iar ei cu toții au zis: «Așadar, tu ești Fiul lui Dumnezeu?». Și El le-a zis: «Voi o spuneți, că Eu sunt». Și ei au zis: «Ce trebuință mai avem de mărturie? Că noi înșine din gura Lui am auzit-o!». Și sculându-se toată mulțimea acestora, L-au dus în fața lui Pilat. Și ei n-au intrat în pretoriu, ca să nu se spurce, ci să mănânce Paștile, așa că a ieșit Pilat la ei, afară, și le-a zis: «Ce învinuire-I aduceți acestui om?». Ei i-au răspuns, zicând: «Dacă acesta n-ar fi răufăcător, nu ți L-am fi predat». Pilat le-a zis: «Luați-L voi și judecați-L după legea voastră!». Iudeii însă i-au zis: «Nouă nu ne este îngăduit să omorâm pe nimeni» (Luca 22,66-71; 23,1 și Ioan 18,28-31), arătând fără echivoc faptul că ei voiau ca Domnul Hristos să fie condamnat la moarte. Chiar dacă Mântuitorul fusese deja osândit de evrei la pedeapsa capitală, întrucât Palestina era provincie romană, această sentință putea fi dată numai de oficialii imperiali, motiv pentru care iudeii o și solicitau din partea guvernatorului roman.

Aflându-le dorința, Ponțiu Pilat i-a întrebat ce fapte grave a săvârșit Cel învinuit, iar evreii „au început să-L pârască, zicând: «Pe Acesta L-am găsit răzvrătind neamul nostru și împiedicându-L să dea dajdie cezarului și zicând că El este Hristos Împărat»” (Luca 23,2).

Ura conducătorilor evreilor față de Domnul Hristos și reaua lor credință au fost dovedite încă o dată prin acuzele false aduse împotriva Acestuia în fața guvernatorului Pilat. În ceea ce privește prima învinuire, vom relata două episoade din Sfânta Scriptură. Fariseii, care voiau să-L prindă pe Mântuitorul în cuvânt, L-au întrebat: „Spune-ne nouă: Ce părere ai, se cuvine să dăm dajdie cezarului, sau nu? Dar Iisus, cunoscându-le viclesugul, le-a răspuns: «De ce Mă ispitiți, fățarnicilor? Arătați-Mi banul dajdiei». Iar ei I-au adus un dinar. Și Iisus le-a zis: «Ale cui sunt efigia și inscripția de pe el?». Ei au zis: «Ale cezarului». Atunci El le-a zis: «Dați-i dar cezarului cele ce sunt ale cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu!». Și auzind ei acestea, s-au minunat; și, lăsându-L, s-au dus” (Matei 22,17-22). Într-o zi, când Domnul Hristos a intrat cu Sfinții Apostoli în Capernaum, „s-au apropiat de Petru cei ce strâng dajdia și i-au zis: «Învățătorul vostru nu plătește dajdia?». «Ba da», a zis el. Și intrând el în casă, Iisus i-a luat-o înaintea, zicând: «Ce părere ai, Simone, regii pământului de la cine iau dajdie sau bir, de la fiii lor, sau de la străini?». El I-a zis: «De la străini». Iar Iisus i-a zis: «Iată dar că fiii sunt scutiți. Dar ca să nu le fim lor piatră de poticnire, mergi la mare, aruncă undița, ia peștele care va ieși întâi și, deschizându-i gura, vei găsi un statir. Pe acela luându-l, dă-l lor, pentru Mine și pentru tine»” (Matei 17,24-27).

Din cele două exemple prezentate constatăm faptul că Mântuitorul i-a îndemnat pe evrei să plătească dajdie față de stăpânirea romană și El însuși plătea birul respectiv, încât acuza care I-a fost adusă, cum că îi răzvrătește pe iudei și îi împiedică să-și achite dările către vistieria imperială, era total neîntemeiată.

În privința celei de a doua învinuiri, Domnul Hristos nu a afirmat nici o dată despre Sine că este împărat. Natanael I-a spus când L-a cunoscut: „Rabbi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Tu ești Regele lui Israel!” (Ioan 1,49), iar evreii L-au aclamat la intrarea triumfală în Ierusalim, zicând: „Osana!

Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului! Împăratul lui Israel!” (Ioan 12,13). De asemenea, când „Pilat a intrat în pretoriu și L-a întrebat pe Iisus: «Tu ești împăratul Iudeilor?», Iisus i-a răspuns: «De la tine însuși o spui, sau alții ți-au spus-o despre Mine?». Pilat a răspuns: «Nu cumva sunt eu iudeu? Neamul Tău și arhierii mi Te-au predat. Ce-ai făcut?». Iisus a răspuns: «Împărăția Mea nu este din lumea aceasta. Dacă împărăția Mea ar fi din lumea aceasta, slujitorii Mei s-ar fi luptat ca să nu le fiu predat iudeilor. Dar împărăția Mea nu este de aici». Atunci Pilat I-a zis: «Așadar, ești Tu împărat?». Răspuns-a Iisus: «Tu o spui, că Eu sunt împărat. Eu pentru aceasta M-am născut și pentru aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc pentru adevăr; tot cel ce este dintru adevăr ascultă glasul Meu». Pilat i-a zis: «Care este adevărul?». Și, zicând aceasta, a ieșit iarăși la Iudei și le-a zis: «Eu nu găsesc în El nici o vină». Dar ei stăruiau, zicând că El întărește poporul învățând prin toată Iudeea, începând din Galileea până aici. Iar când Pilat a auzit aceasta, a întrebat dacă omul este galileean. Și aflând că este sub stăpânirea lui Irod, L-a trimis la Irod, care era și el în Ierusalim în acele zile. Iar Irod, văzându-L pe Iisus, s-a bucurat foarte, că de multă vreme dorea să-L vadă, fiindcă auzise de El și nădăjduia să vadă vreo minune săvârșită de El. Și I-a pus întrebări în vorbe multe, dar El nu i-a răspuns nimic. Și arhierii și cărturarii erau de față, învinuindu-L cu înverșunare. Iar Irod, împreună cu ostașii săi, batjocorindu-L și luându-L în răs, L-au îmbrăcat cu o haină strălucitoare și L-au trimis înapoi la Pilat. Și chiar în ziua aceea Irod și Pilat s-au făcut prieteni unul cu altul, că mai înainte erau dușmani unul altuia. Iar Pilat, chemând arhierii și căpeteniile și poporul, a zis către ei: «Pe omul acesta L-ați adus la mine ca pe unul ce răzvrătește poporul; și iată că eu, cercetându-L în fața voastră, în omul acesta n-am găsit nici o vină din cele pe care voi le aduceți împotriva-I; și nici Irod, căci L-a trimis îndărăt la noi. Și iată, El n-a săvârșit nimic vrednic de moarte»” (Ioan 18,33-38 și Luca 23,5-15).

„Iar la sărbătoarea Paștilor, guvernatorul avea obiceiul să-i elibereze mulțimii un întemnițat, pe care-l voiau ei. Și aveau atunci un întemnițat vestit, care se numea Baraba, închis împreună cu niște răsculați care în răscoală săvârșiseră omor. Deci, adunați fiind ei, Pilat le-a zis: «Pe care vreți să vi-l eliberez: pe Baraba, sau pe Iisus căruia I se spune Hristos?». Fiindcă știa că din invidie i L-au dat în mână. Și pe când stătea Pilat în scaunul de judecată, femeia lui i-a trimis acest cuvânt: Nimic să nu-I faci Dreptului acestuia, că mult am suferit azi, în vis, pentru El. Iar arhierii și bătrânii au înduplecat mulțimile să-l ceară pe Baraba, iar pe Iisus să-L piardă. Iar guvernatorul, răspunzând, le-a zis: «Pe care din cei doi vreți voi să vi-l eliberez?». Iar ei au răspuns: «Pe Baraba!». Și Pilat le-a zis: «Dar ce să fac eu cu Iisus căruia I se spune Hristos?». Toți au răspuns: «Să fie răstignit!». Pilat a zis din nou: «Dar ce rău a făcut?». Ei însă mai tare strigau, zicând: «Să fie răstignit!». Pilat însă căuta să-L elibereze pe Iisus; dar iudeii strigau, zicând: «Dacă Îl eliberezi, nu ești prieten al cezarului. Oricine se face pe sine împărat este împotriva cezarului». Atunci Pilat, auzind cuvintele acestea, L-a dus pe Iisus afară și a șezut pe scaunul de judecată, în locul numit Pardosit cu pietre, iar evreiește Gabbata. Și era Vinerea Paștilor, ca la al șaselea ceas; și le-a zis iudeilor: «Iată, împăratul vostru!».

Atunci ei au strigat: «Ia-L! Ia-L! Răstignește-L!». Pilat le-a zis: «Pe împăratul vostru să-L răstignesc?». Arhieriei au răspuns: «Nu avem împărat decât pe cezarul». Și văzând Pilat că nimic nu folosește, ci mai mare tulburare se face, luând apă și-a spălat mâinile înaintea mulțimii, zicând: Nevinovat sunt de sângele Dreptului acestuia. Voi veți vedea. Iar tot poporul, răspunzând, a zis: «Sângele lui asupra noastră și asupra copiilor noștri!». Atunci le-a eliberat pe Baraba, iar pe Iisus, după ce L-a biciuit, L-a dat să fie răstignit. Iar Pilat a scris și titlu și l-a pus pe cruce. Și era scris: Iisus Nazarineanul, împăratul Iudeilor. Deci mulți dintre iudei au citit acest titlu, căci locul unde a fost răstignit Iisus era aproape de cetate. Și era scris în evreiește, latinește și grecește. Atunci arhieriei i-au zis lui Pilat: «Nu scrie: împăratul Iudeilor, ci că el a zis: Eu sunt împăratul iudeilor». Pilat a răspuns: «Ce-am scris, am scris!» (Matei 27,15-26; Marcu 15,7; Ioan 19,12-15 și 19-22).

Iubiți fii sufletești,

Din relatarea procesului Mântuitorului am constatat că evreii I-au adus Acestuia mărturii mincinoase în fața arhierelui, pentru ca în cele din urmă să-L condamne la moarte pentru că El era Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Cu toate acestea, conducătorii iudeilor I-au adus alte învinuiri neadevărate în fața lui Pilat, care L-a osândit la moarte pentru vina falsă că Mântuitorul ar fi afirmat despre Sine că este împărat.

Total nefiresc este și faptul că deși Pilat a recunoscut nevinovăția Domnului Hristos, totuși a pus să fie biciuit și L-a condamnat la moarte.

Din procesul judecat de evrei am constatat răutatea acestora, iar din cel al lui Pilat slăbiciunea și teama acestuia de a-și pierde funcția. Ura conducătorilor iudeilor față de Mântuitorul s-a dovedit și în faptul că au cerut ca El să fie răstignit, această pedeapsă fiind rezervată celor mai mari nelegiuți.

În privința celor care L-au judecat și condamnat pe Domnul Hristos la moarte nu putem spune decât ceea ce a afirmat Mântuitorul Însuși: „Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac” (Luca 23,34). În ceea ce ne privește pe noi însă, este deosebit de important să nu ne asemănăm aceluia prin răutate, nedreptate, minciună și lașitate, ori prin alte păcate, care-l duc pe om la pierzare, ci să ne străduim pe cât ne stă în putință să săvârșim cât mai multe fapte bune, pentru că numai așa vom putea ajunge în împărăția lui Dumnezeu, alături de Domnul Hristos, de Maica Domnului și de toți sfinții.

Al vostru de tot binele doritor
și către Domnul pururea rugător

† **Petroniu**
Episcopul Sălajului